



## ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

---

11/10-1724

09.12.2016

Міністру культури України

**НИЩУКУ Є.М.**

Шановний Євгене Миколайовичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Семенухи Р. С., оголошений на засіданні Верховної Ради України 9 грудня 2016 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Верховній Раді України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

**Додаток:** депутатський запит на 4 арк. у 1 прим.

З повагою

Перший заступник Голови  
Верховної Ради України

**І. ГЕРАЩЕНКО**



**НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ  
СЕМЕНУХА Р.С.**

*01008, м. Київ, вул Грушевського 5*

№ 850/К-1207

«07» грудня 2016 року

**Міністру Культури України  
Нищуку Євгену Миколайовичу**

*01601, місто Київ, вулиця Івана Франка, 19*

*“Щодо обліку та збереження об’єктів  
культурної спадщини”*

**ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ**

**Шановний Євгене Миколайовичу !**

До мене, як до народного депутата, в громадську приймальню в м. Харкові звернулись громадяни щодо сприяння охороні об’єктів культурної спадщини місцевого та національного значення.

Мешканці міста Харків занепокоєні незадовільним станом окремих будівель та архітектурних споруд, що мають історичну цінність, повністю або частково збереглися в автентичному стані, мають певні відзнаки стилів, традицій і культури, будівельних технологій та /або є творами відомих авторів.

Зокрема, мова йде про об’єкти архітектури, які певного часу були занесені до переліку об’єктів культурної спадщини, кожному було присвоєно охоронний номер та розроблено комплекс заходів із забезпечення відповідного використання та збереження, але з часом вони були позбавлені захисту держави, внаслідок вилучення цих об’єктів з Державного реєстру нерухомих пам’яток архітектури, чим нанесено суттєвої шкоди технічному стану об’єктів та культурній спадщині України в цілому.

Так, по вулиці Іванова, 35 у місті Харкові знаходиться маєток, збудований на початку ХХ сторіччя відомим архітектором Гінзбургом А.М. у стилі модерн. З 1913 року власниками будівлі були відомі лікарі Харкова Мігрін Микола Степанович та Мігрін Софія Генріхівна, пізніше будинок використовувався як дача чиновників та помешкання відомого воєначальника часів громадянської війни, командарма 1-го рангу Іона Еммануїловича Якіра.

Рішенням Харківського облвиконкому від 30.04.1980 року № 334 будинок

по вул. Іванова, 35 у місті Харкові з огорожею прийнято на облік як пам'ятка архітектури місцевого значення, охоронні №№ 238,239.

29.10.2009 року на підставі висновку Інституту «УкрНДІпроектреставрація» вищенаведений будинок виключено з Державного реєстру нерухомих пам'яток архітектури.

Така ж доля спіткала будинок № 52 по вулиці Сумській у місті Харкові. Збудований у 1874 році за проектом відомого архітектора Григорія Стрижевського, він є яскравим прикладом неоготичного стилю архітектури. З 1893 року будинок відомий як горлова та вушна лікарня доктора Даніна. А з 1900 року реконструйований у міський дитячий протитуберкульозний диспансер.

На підставі Рішення Харківського облвиконкому № 61 від 05.03.1992 року прийнятий на облік як пам'ятка архітектури місцевого значення, охоронний №615.

29.09.2009 року Рішенням №21 «Про внесення змін до списку пам'яток містобудування та архітектури Харківської області» вищенаведену архітектурну будівлю № 52 по вул. Сумська у місті Харкові було виключено з переліку пам'ятників архітектури.

В самому серці Харкова (вул. Мироносицька 11/6) знаходиться невеличкий маєток в стилі неоренесансу, який без перебільшення міг би вважатись гордістю міста. Збудований наприкінці XIX сторіччя за проектом відомого архітектора Віктора Величка, з 1965 року перейменований у Палац новонароджених, в подальшому занесений до списку пам'яток архітектури місцевого значення (охоронний № 144), та до списку пам'яток архітектури національного значення (№ 11618), на сьогодні вилучений з Державного реєстру пам'яток архітектури та перебуває в аварійному стані.

Виключення з Державного реєстру пам'яток архітектури привело до жалюгідного стану також будівлю № 58 по вул. Мироносицька (маєток шведського консула), збудовану на початку XX сторіччя і відому як «чайний будиночок» та будівлю № 55А по вул. Пушкінській, збудовану архітектором Стрижевським Г.Я. у XIX сторіччі, в якій з 1845 -1931 року мешкав відомий піаніст, диригент, педагог та музичний діяч Слатін Ілля Ілліч – засновник Харківського музичного училища, яке в подальшому було перетворене у консерваторію, на базі якої створений симфонічний оркестр Харківської філармонії. В будинку Слатіна І.І. часто зупинялися його друзі – відомі композитори Танєєв С.І., Чайковський П.І., Рахманінов С.В.

Таким чином, на сьогодні через вилучення з Державного реєстру архітектурні об'єкти, що мають історичну, культурну, архітектурну, мистецьку цінність та повинні бути надбанням і гордістю українського народу, перебувають в аварійному стані та потребують захисту держави.

Однак не завжди причиною руйнувань пам'яток архітектури є їх виключення з реєстру культурної спадщини, іноді до занедбаного стану такі будинки призводять їх власники шляхом невиконання зобов'язань з належного утримання та збереження об'єктів культурної спадщини.

Мабуть найбільш значною і одночасно сумною візитівкою вулиці Садова

у місті Харкові є порожній зараз одноповерховий маєток №7. Передбачається, що його проектував в 90-ті роки XIX століття архітектор Віктор Валеріанович Величко, і, незважаючи на аварійний стан будівлі, вона як і раніше зухвало витончена зі своїми класичними формами, високим декоративним куполом і відкритою терасою у вигляді напівротонди.

Але цінність будівлі не тільки архітектурна. До революції тут жив і працював новатор, лікар-отоларинголог і колезький професор Степан Сурукчі – знакова для Харкова особа. Професор приймав багато пацієнтів, одним з них в 1905 році став Федір Шаляпін, який приїхав з візитом до Харкова. Степан Сурукчі вилікував Шаляпіну голосові зв'язки, коли інші ескулапи тільки розводили руками. З тих пір вони подружилися, а Шаляпін не один десяток років відвідував лікаря в кожен свій приїзд до Харкова. Так вийшло, що маєток на вул. Садовій у Харкові став місцем, де співали Шаляпін, Вертинський, а в будинку Степана Сурукчі збирався весь цвіт харківської інтелігенції.

На сьогодні пам'ятка архітектури по вул. Садовій, 7 у місті Харкові перебуває у вкрай жалюгідному технічному стані, об'єкт щодня піддається руйнації. Власником будівлі у 2013 році стало Товариство з обмеженою відповідальністю «Тредстоун» (код ЄДРПОУ 37575175), а в 2015 році фізична особа (номер запису про право власності ). На власників управління містобудування та архітектури відповідно до охоронного договору № 173 від 22.03.2013 року покладено обов'язок безумовного збереження та проведення ремонтних робіт об'єкту культурної спадщини. Однак ними грубо порушувались обов'язки дотримання встановленого порядку охорони, використання, ремонту і реставрації нерухомої пам'ятки архітектури. З моменту приватизації пам'ятки архітектури та до сьогоднішнього дня, власниками не виконано жодного зобов'язання щодо охорони нерухомої пам'ятки архітектури.

Відповідно до статті 3 Закону України «Про охорону культурної спадщини» (далі – Закон), державне управління у сфері охорони культурної спадщини покладається на Кабінет Міністрів України, спеціально уповноважені органи охорони культурної спадщини.

В числі інших повноважень органів охорони культурної спадщини згідно зі статтею 6 Закону, є забезпечення захисту об'єктів культурної спадщини від загрози знищення, руйнування або пошкодження.

Положенням Про Міністерство культури України, Міністерство визначено головним органом у системі центральних органів виконавчої влади щодо формування державної політики у сфері кінематографії, формування та забезпечення реалізації державної політики у сферах культури та мистецтв, охорони культурної спадщини.

Мінкультури України веде, забезпечує публікацію Державного реєстру нерухомих пам'яток України, заносить об'єкти культурної спадщини місцевого значення, вносить зміни щодо пам'яток місцевого значення до нього, подає Кабінету Міністрів України пропозиції про занесення об'єктів культурної спадщини національного значення до Державного реєстру нерухомих пам'яток



України та про внесення змін до нього щодо пам'яток національного значення;

Рішення про занесення (не занесення) об'єктів культурної спадщини до Реєстру, приймається відповідно до категорії пам'ятки:

щодо пам'яток національного значення - Кабінетом Міністрів України за поданням Мінкультури України протягом одного року з дня одержання подання;

щодо пам'яток місцевого значення - Мінкультури України за поданням органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим, органів охорони культурної спадщини обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій або за поданням Українського товариства охорони пам'яток історії та культури та інших громадських організацій, до статутних завдань яких належить питання охорони культурної спадщини, протягом одного місяця з дня одержання подання.

З урахуванням викладеного, з метою збереження культурної спадщини, що є надбанням українського народу, керуючись статтею 15 Закону України "Про статус народного депутата України", прошу Вас переглянути рішення про виключення з Державного реєстру нерухомих пам'яток України вищенаведених об'єктів, та :

I. Сприяти поверненню статусу культурної спадщини із відповідним занесенням до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, таким архітектурним об'єктам :

1) маєток, збудований на початку XX сторіччя у стилі модерн, що розташований по вулиці Іванова, 35 у місті Харкові;

2) маєток-лікарня, збудований у 1874 році в неоготичному стилі, що розташований по вул. Сумській 52 у місті Харкові;

3) маєток професора В.П. Безескула, збудований наприкінці XIX сторіччя, розташований по вул. Миросицька 11/6 у м. Харкові;

4) маєток шведського консула, збудований на початку XX сторіччя, що знаходиться в місті Харків, по вул. Миросицька, 58;

5) будівля, спроектована архітектором Г.Я. Стрижевським наприкінці XIX сторіччя у класичному стилі, що розташована у місті Харків, вул. Пушкінська, 55.

II. Сприяти забезпеченню виконання власником –

(номер запису про право власності ) обов'язків по додержанню встановленого порядку охорони, використання, ремонту і реставрації нерухокої пам'ятки архітектури – збудованої наприкінці XIX століття будівлі, розташованої у місті Харкові, вул. Садова 7 (охоронний номер 199).

**З повагою,  
народний депутат України**



**Семенуха Р.С. (№154)**